

Indukcyjne metody analizy danych

Ćwiczenie 2

Indukcja drzew decyzyjnych C4.5 w R

Prowadzący: dr inż. Paweł Myszkowski

Student: Piotr Bielak, 218137

WT 17:05

Wrocław, 10 kwietnia 2018r.

Spis treści

1	Wprowadzenie	3
1.1	Cel ćwiczenia	3
1.2	Algorytm C4.5	3
2	Analiza zbiorów danych	5
2.1	Zbiór danych – "Diabetes"	5
2.2	Zbiór danych – "Glass"	6
2.3	Zbiór danych – "Wine"	8
3	Eksperyment	10
3.1	Założenia	10
3.2	Badanie parametrów algorytmu C4.5	10
3.3	Wyniki krosvalidacji	14
3.3.1	Zbiór danych – "Diabetes"	14
3.3.2	Zbiór danych – "Glass"	18
3.3.3	Zbiór danych – "Wine"	22
4	Wnioski	26

1 Wprowadzenie

1.1 Cel ćwiczenia

Celem ćwiczenia było zapoznanie się z algorytmem C4.5, służącym do budowy drzew decyzyjnych. Należało również zbadać i ocenić jego działanie na 3 określonych zbiorach danych. W trakcie badań należało uwzględnić różne parametry samego algorytmu oraz metody krosvalidacji, a następnie zaobserwować wpływ tych parametrów na wartości zadanych metryk. Ostatnim krokiem było porównanie działania algorytmu z klasyfikatorem naiwnego Bayesa.

1.2 Algorytm C4.5

Drzewo decyzyjne to klasyfikator, który dzieli dane rekurencyjnie na podzbiory za pomocą określonych reguł (węzłów decyzyjnych). Należy ono do grupy algorytmów nadzorowanego uczenia maszynowego (*supervised learning*) i może być używane zarówno dla danych dyskretnych, jak i ciągłych w celach klasyfikacyjnych i regresyjnych. Najpopularniejsze algorytmy budowy drzew decyzyjnych to: ID3, C4.5, C5.0, CART i wiele innych. W ramach tego ćwiczenia omówiony i zbadany zostanie algorytm C4.5, który stanowi rozszerzenie podstawowego algorytmu ID3. Podstawowe różnice między tymi algorytmami to:

- ID3 radzi sobie tylko z danymi kategorycznymi, natomiast C4.5 obsługuje również dane ciągłe,
- C4.5 radzi sobie z brakującymi danymi,
- C4.5 używa algorytmów przycinania drzewa (*error based pruning*).

Wspólnymi cechami obu algorytmów są: podatność na wartości odstające (*outliers*) oraz kryterium używane podczas podziału zbioru danych w węzłach drzewa (zysk informacyjny).

Zysk informacyjny i entropia

Entropia jest miarą określającą nieuporządkowanie danych i dla zmiennej losowej X o wartościach x_1, x_2, \dots, x_n określona jest wzorem:

$$E(X) = - \sum_{i=1}^n p(x_i) \cdot \log_2 p(x_i),$$

korzystając z tej definicji można określić tzw. **zysk informacyjny**:

$$IG(X, A) = E(X) - \sum_{i \in \text{values}(A)} \frac{|\{x \in X \mid \text{value}(x, A) = i\}|}{|X|} E(\{x \in X \mid \text{value}(x, A) = i\})$$

Lista kroków algorytmu C4.5

Dla określonego zbioru danych D , algorytm C4.5 jest zdefiniowany w następujący sposób:

- K.1. $Tree = \{\}$
- K.2. Jeśli osiągnięto warunek końcowy, to zakończ algorytm.
- K.3. Dla każdego atrybutu w zbiorze danych oblicz zysk informacyjny.
- K.4. a_{best} = wybierz najlepszy atrybut względem obliczonych w K.3. wartości.
- K.5. Dołącz do drzewa $Tree$ węzeł decyzyjny dla atrybutu a_{best} .
- K.6. D_v = podzbiory wynikające z podziału zbioru D za pomocą wartości atrybutu a_{best} .
- K.7. Dla każdego $d \in D_v$ wykonuj:
 - K.7.1. $Tree_v = C4.5(d)$
 - K.7.2. Dołącz $Tree_v$ do odpowiedniej gałęzi w węźle decyzyjnym.
- K.8. Zwróć $Tree$.

Metody przycinania drzewa (prunning)

W celu uniknięcia przeuczenia (*overfitting*) oraz poprawienia jakości generalizacji drzewa, stosuje się metody tzw. przycinania (*prunning*). Można je podzielić na dwie grupy:

- na etapie budowy drzewa (*pre-prunning*)
- po zakończeniu procesu budowy drzewa (*post-prunning*)

W przypadku metod *pre-prunning* istnieje możliwość przedwczesnego zatrzymania algorytmu budowy drzewa i znacznego pogorszenia wydajności drzewa (w skrajnych przypadkach korzeń może zostać w ogóle nie rozwinięty). Stąd też preferowane są metody *post-prunning*. Najpopularniejszymi algorytmami tutaj są:

- zastępowanie poddrzew (*subtree replacement*) – wybrane poddrzewo jest zastępowane pewną wartością znajdującą się w nim; ważne jest jednak, że rozważane są wszystkie poddrzewa w ramach danego poddrzewa i dopiero wtedy podejmowana jest decyzja,
- wznoszenie poddrzew (*subtree raising*) – określony węzeł jest usuwany i jeden z jego potomków (również węzeł decyzyjny) jest umieszczany na jego miejscu; Wszystkie instancje umieszczone w ramach poddrzewa wyznaczonego przez usuwany węzeł, są ponownie rozmieszczane w wynikowym poddrzewie,
- *reduced error prunning* – rozpoczynając od liści, każdy węzeł jest zastępowany najczęściej występującą klasą w ramach tego węzła; jeśli nie pogorszy to błędu klasyfikacji (accuracy), to zmiana jest zachowywana.

2 Analiza zbiorów danych

2.1 Zbiór danych – "Diabetes"

Nazwa klasy	Liczba instancji	% instancji
1 (chory)	500	65 (%)
0 (zdrowy)	268	35 (%)

Tabela 1: Udział procentowy klas w zbiorze "Diabetes".

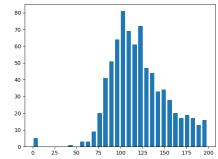
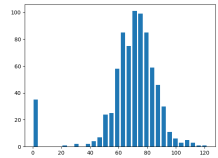
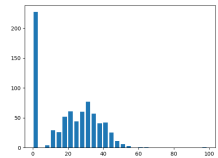
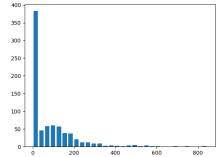
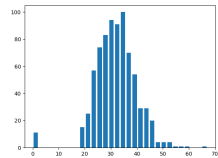
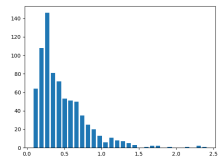
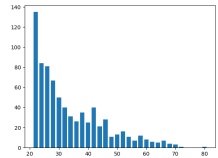
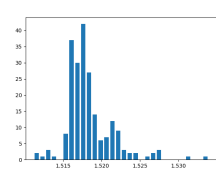
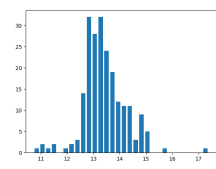
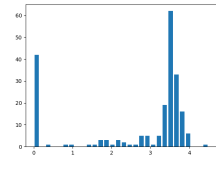
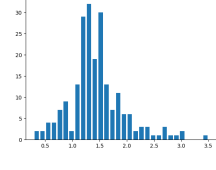
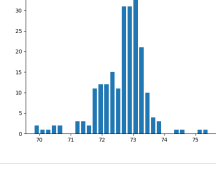
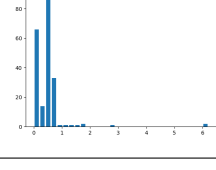
Nazwa atrybutu	Min	Max	Średnia	Ochyl. stand.	Rozkład
Glucose	0	199	120.89	31.95	
BloodPressure	0	122	69.11	19.34	
SkinThickness	0	99	20.54	15.94	
Insulin	0	846	79.80	115.17	
BMI	0	67.1	31.99	7.88	
DiabetesPedigreeFunction	0.08	2.42	0.47	0.33	
Age	21	81	33.24	11.75	

Tabela 2: Atrybuty zbioru danych "Diabetes".

2.2 Zbiór danych – "Glass"

Nazwa klasy	Liczba instancji	% instancji
1 (building_windows_float_processed)	70	33 (%)
2 (building_windows_non_float_processed)	76	36 (%)
3 (vehicle_windows_float_processed)	17	8 (%)
4 (vehicle_windows_non_float_processed)	0	0 (%)
5 (containers)	13	6 (%)
6 (tableware)	9	4 (%)
7 (headlamps)	29	13 (%)

Tabela 3: Udział procentowy klas w zbiorze "Glass".

Name	Min	Max	Mean	Std	Distribution
RI	1.51	1.53	1.52	0.00	
Na	10.73	17.38	13.41	0.81	
Mg	0.00	4.49	2.68	1.44	
Al	0.29	3.50	1.44	0.50	
Si	69.81	75.41	72.65	0.77	
K	0.00	6.21	0.50	0.65	

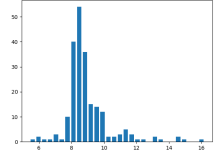
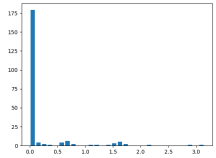
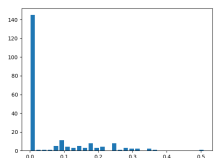
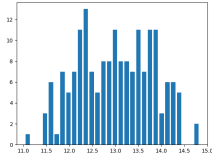
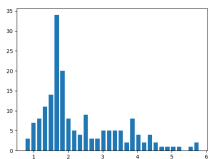
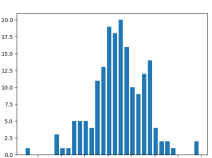
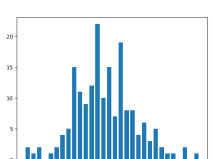
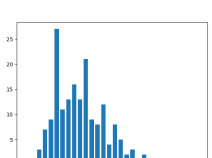
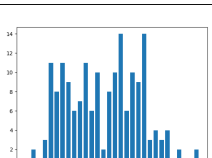
Ca	5.43	16.19	8.96	1.42	
Ba	0.00	3.15	0.18	0.50	
Fe	0.00	0.51	0.06	0.10	

Tabela 4: Atrybuty zbioru danych "Glass".

2.3 Zbiór danych – "Wine"

Nazwa klasy	Liczba instancji	% instancji
1 (Class 1)	59	33 (%)
2 (Class 2)	71	40 (%)
3 (Class 3)	48	27 (%)

Tabela 5: Udział procentowy klas w zbiorze "Wine".

Name	Min	Max	Mean	Std	Distribution
Alcohol	11.03	14.83	13.00	0.81	
Macil_acid	0.74	5.80	2.34	1.11	
Ash	1.36	3.23	2.37	0.27	
Alcalinity_of_ash	10.60	30.00	19.49	3.33	
Magnesium	70.00	162.00	99.74	14.24	
Total_phenols	0.98	3.88	2.30	0.62	

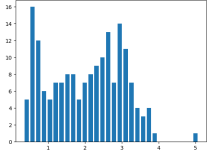
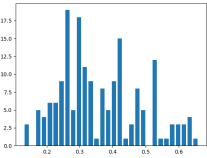
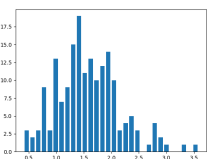
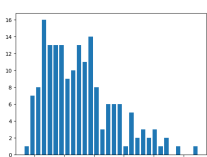
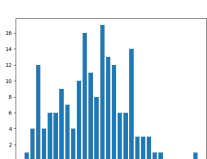
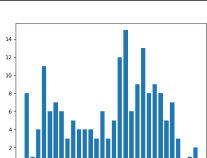
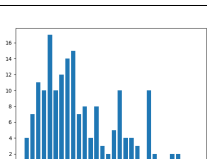
Flavanoids	0.34	5.08	2.03	1.00	
Nonflavanoid_phenols	0.13	0.66	0.36	0.12	
Proanthocyanins	0.41	3.58	1.59	0.57	
Intensity	1.28	13.00	5.06	2.31	
Hue	0.48	1.71	0.96	0.23	
OD280_OD315	1.27	4.00	2.61	0.71	
Proline	278.00	1680.00	746.89	314.02	

Tabela 6: Atrybuty zbioru danych "Wine".

3 Eksperyment

3.1 Założenia

Eksperyment został podzielony na dwie fazy. Pierwsza służyła do zbadania parametrów algorytmu C4.5, natomiast druga miała na celu ocenę jakości działania drzewa decyzyjnego dla wybranych zbiorów danych (**Diabetes**, **Glass** oraz **Wine**). Podobnie jak w przypadku algorytmu klasyfikatora Bayesa została tutaj również zastosowana krowalidacja zwykła oraz stratyfikowana i zostały obliczone miary *accuracy*, *precision*, *recall* oraz *F1*.

Szczegółowe wyniki (wykresy, tabelki, wizualizacje drzew) tego eksperymentu są przedstawione w kolejnych podrozdziałach.

3.2 Badanie parametrów algorytmu C4.5

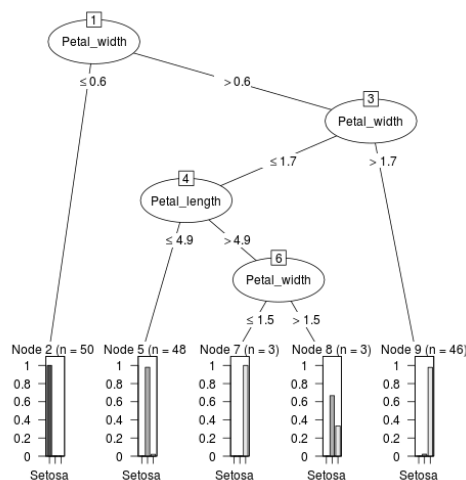
W implementacji ćwiczenia wykorzystano bibliotekę *rWeka*. Spośród dostępnych tutaj parametrów algorytmu C4.5 zostały wybrane i zbadane następujące:

Nazwa parametru	Wybrane wartości	Opis
Reduced error pruning	RE = { TRUE, FALSE }	czy przeprowadzać przycinanie drzewa metodą "reduced error"
Number of folds for RE pruning	NBF = { 2, 10 }	liczba podziałów danych (podzbiorów) używanych podczas przycinania "reduced error"
Min. number of instances per leaf	NBINST = { 1, 10 }	min. liczba instancji w liściu
Confidence threshold for pruning	CONF = { 0.01, 0.4 }	próg ufności dla przycinania drzewa

Tabela 7: Zbadane parametry algorytmu C4.5.

Dodatkowo zostało zbadane zachowanie drzewa dla domyślnych wartości parametrów (ustalonych przez autorów biblioteki *rWeka*). Poniższe rysunki obrazują drzewa decyzyjne dla zbioru "Iris" przy zastosowaniu powyższych opcji konfiguracyjnych.

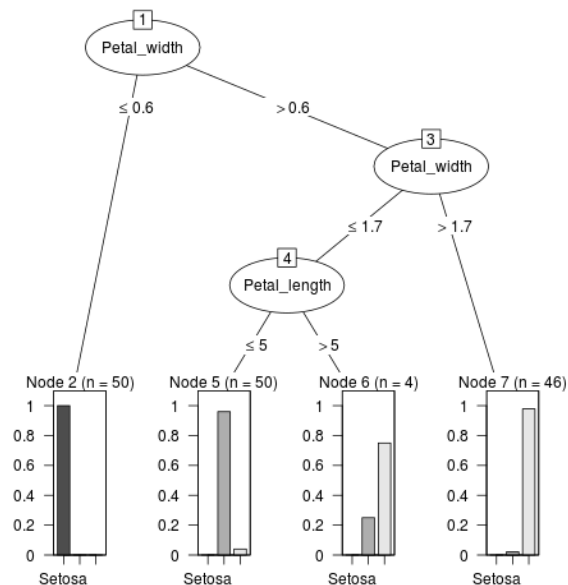
Domyślne opcje konfiguracyjne

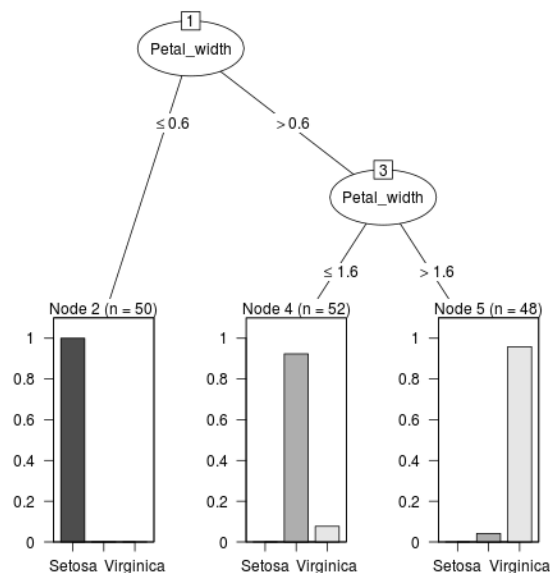
Rysunek 1: Drzewo dla domyślnej konfiguracji.

Przycinanie "Reduced error"

Zastosowanie przycinania drzewa metodą *reduced error* pozwoliło zmniejszyć głębokość otrzymanego drzewa. Dodatkowo można zauważyć, że zastosowanie większej liczby podziałów zbioru danych (foldy) pozwalało zgeneralizować drzewo do 2 reguł.

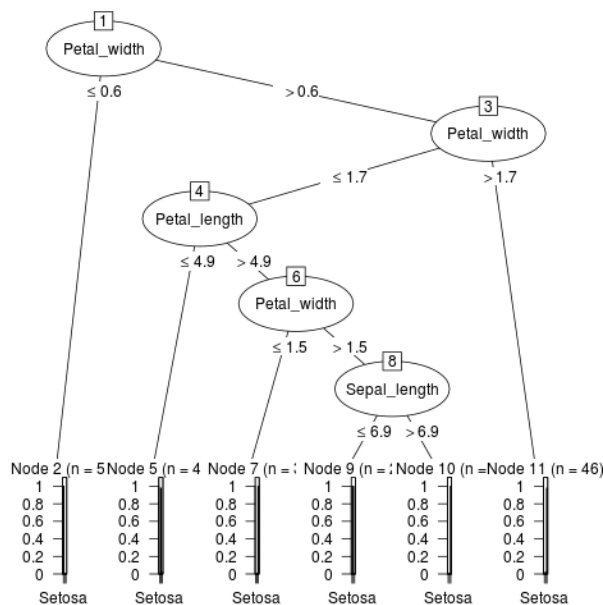
Rysunek 2: Drzewo dla RE = TRUE oraz NBF = 2.

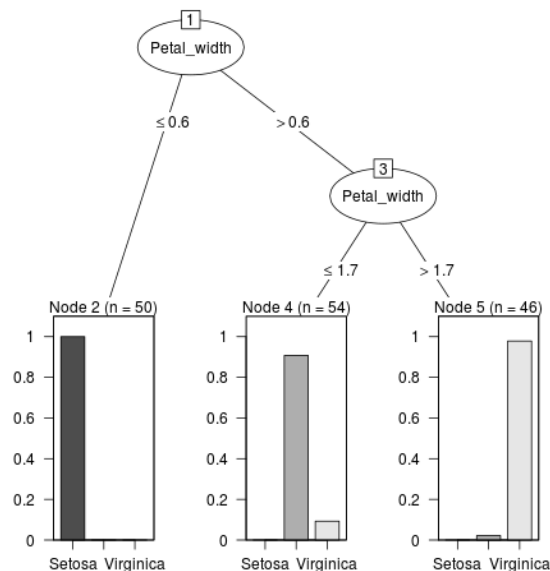
Rysunek 3: Drzewo dla RE = TRUE oraz NBF = 10.

Min. liczba instancji w liściu

Parametr określający minimalną liczbę instancji w liściu drzewa decyzyjnego znacząco wpływa na odporność drzewa na przeuczenie (*overfitting*). W przypadku ustalenia tego parametru na wartość równą jeden, ryzyko przeuczenia jest bardzo wysokie, dodatkowo można zauważyć, że głębokość drzewa wzrosła (głębokość równa 5) i jest znacznie większa niż w przypadku ustalenia parametru na wartość 10 (głębokość 2).

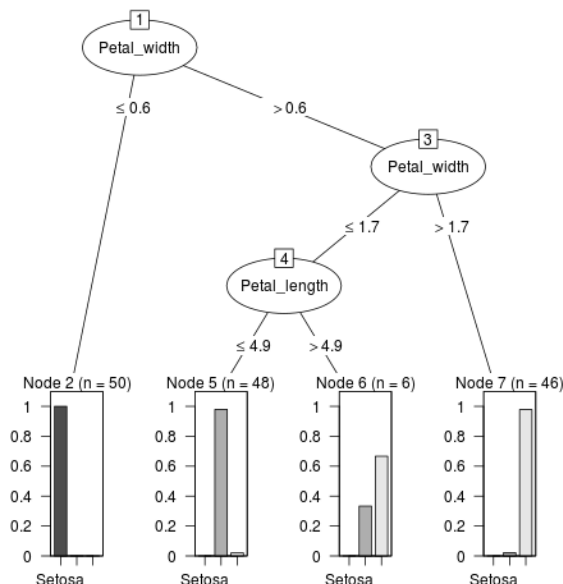
Rysunek 4: Drzewo dla NBINST = 1.

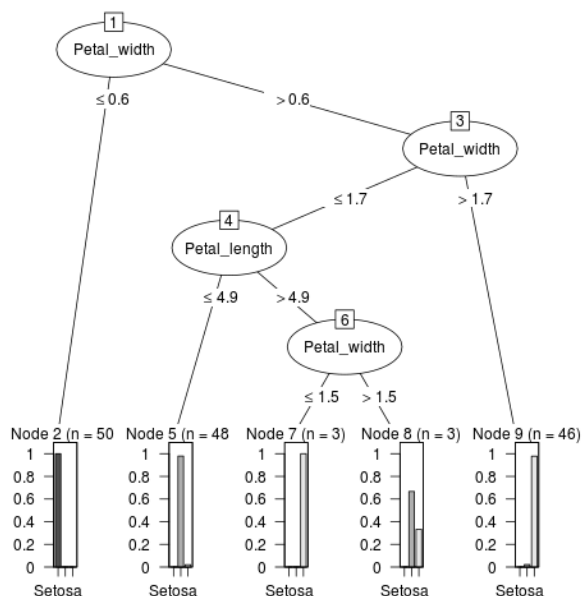
Rysunek 5: Drzewo dla NBINST = 10.

Próg ufności

Zastosowanie wbudowanej metody przycinania (zamiast *reduced error*), również pozwoliło ograniczyć głębokość drzewa, jednak efekty nie są tak dobre jak w przypadku tamtej metody. Dla parametru progu ufności równego 0.4 otrzymano drzewo identyczne jak w przypadku zastosowania domyślnych parametrów algorytmu. Natomiast zastosowanie bardzo niskiego progu ufności (0.01) pozwalało ograniczyć głębokość drzewa o jeden (prawie identyczny z drzewem otrzymanym dla metody *reduced error* z 2 podziałami).

Rysunek 6: Drzewo dla $\text{CONF} = 0.01$.

Rysunek 7: Drzewo dla $\text{CONF} = 0.4$.

3.3 Wyniki krosvalidacji

Poniżej zostały przedstawione wyniki zastosowania krosvalidacji dla wybranych zbiorów danych. W ramach danego procesu krosvalidacji, wyznaczono wartości miar oceny jakości klasyfikatora. Dodatkowo zostały zamieszczone tabelki z dokładnymi wartościami tych miar. Parametrami każdego procesu krosvalidacji są:

- liczba podzbiorów (foldów), zmieniająca się od 2 do 9 ze skokiem 1,
- zestaw opcji konfiguracyjnych:
 - (C1) domyślna konfiguracja,
 - (C2) RE = TRUE, NBF = 10, NBINST = 10,
 - (C3) CONF = 0.01, NBINST = 10.

3.3.1 Zbiór danych – "Diabetes"

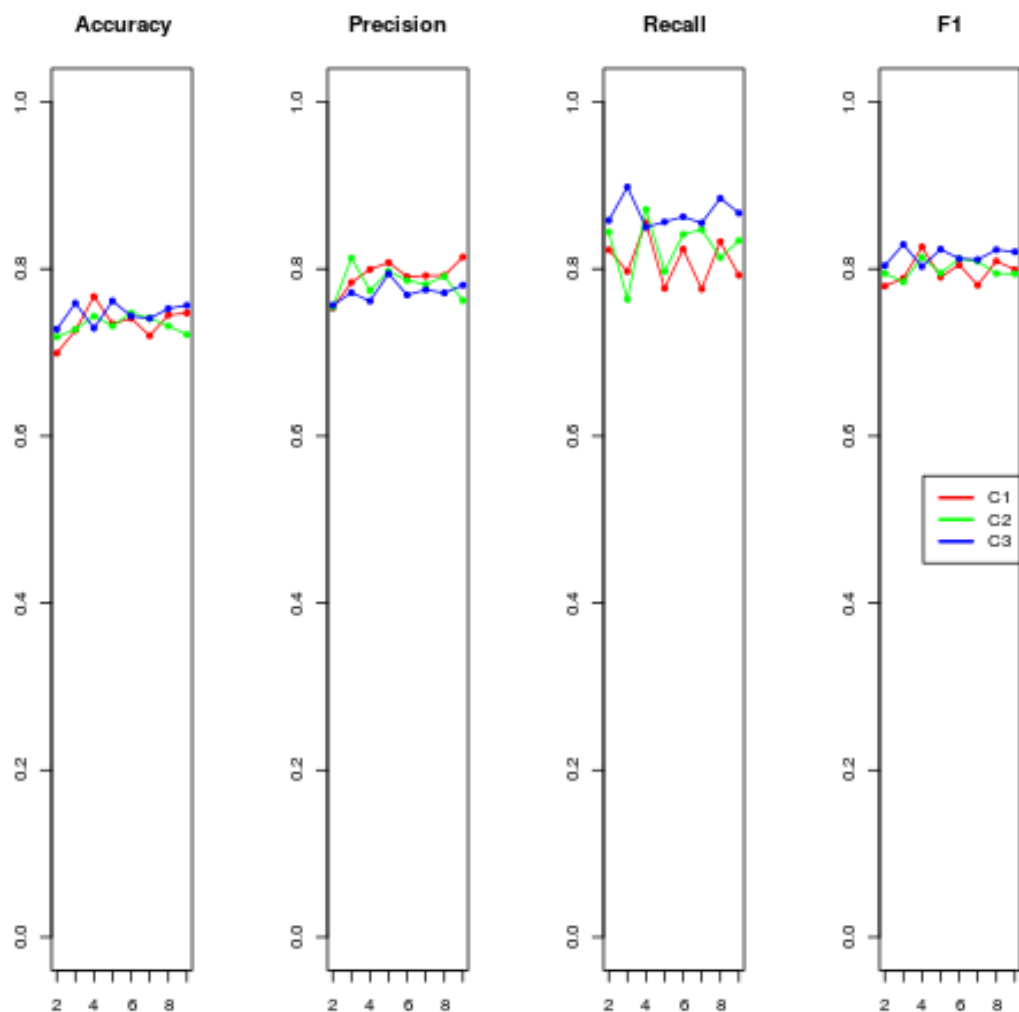
Krosvalidacja zwykła

Klasyfikator	Accuracy	Precision	Recall	F1	Komentarz
Bayes	0.76	0.67	0.60	0.63	Brak dyskretyzacji; K = 9
C4.5	0.76	0.77	0.90	0.83	C3; K = 3

Tabela 8: Najlepsze wyniki dla klas. Bayesowskiego i drzewa C4.5 (względem F1).

Rysunek 8: Wartości metryk dla klasyfikatora Bayesowskiego.

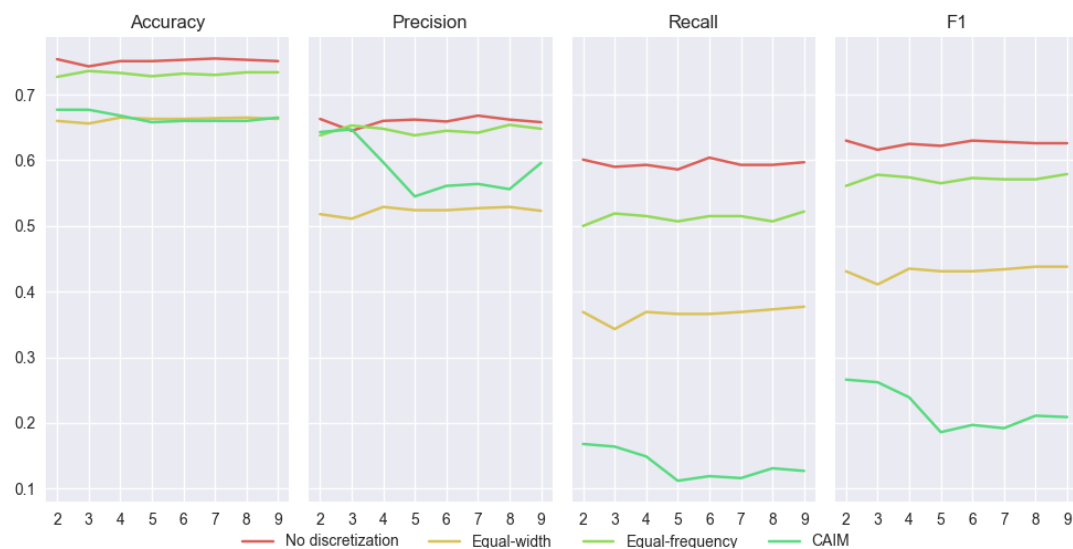

Rysunek 9: Wartości metryk dla drzewa decyzyjnego C4.5.

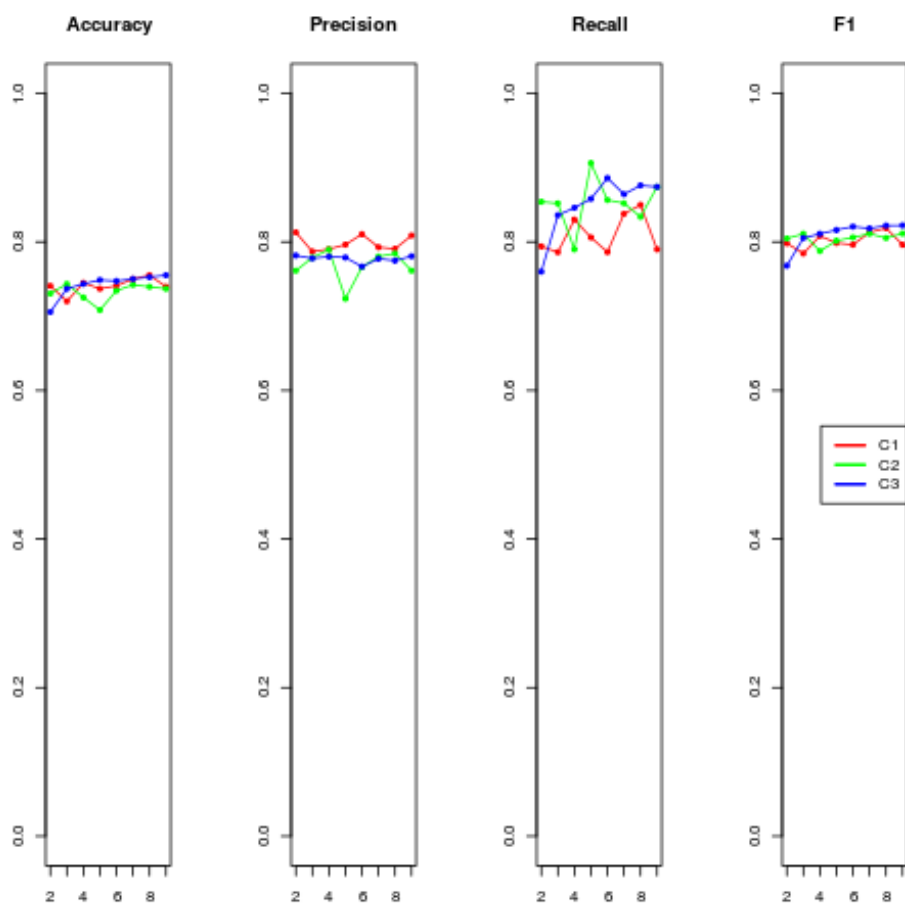
Konfiguracja	Metryka	Liczba foldów							
		2	3	4	5	6	7	8	9
C1	Accuracy	0.70	0.73	0.77	0.73	0.74	0.72	0.74	0.75
C1	Precision	0.75	0.78	0.80	0.81	0.79	0.79	0.79	0.81
C1	Recall	0.82	0.80	0.86	0.78	0.82	0.78	0.83	0.79
C1	F1	0.78	0.79	0.83	0.79	0.80	0.78	0.81	0.80
C2	Accuracy	0.72	0.73	0.74	0.73	0.75	0.74	0.73	0.72
C2	Precision	0.75	0.81	0.77	0.80	0.79	0.78	0.79	0.76
C2	Recall	0.84	0.76	0.87	0.80	0.84	0.85	0.81	0.83
C2	F1	0.79	0.78	0.81	0.80	0.81	0.81	0.79	0.79
C3	Accuracy	0.73	0.76	0.73	0.76	0.74	0.74	0.75	0.76
C3	Precision	0.76	0.77	0.76	0.79	0.77	0.78	0.77	0.78
C3	Recall	0.86	0.90	0.85	0.86	0.86	0.86	0.88	0.87
C3	F1	0.80	0.83	0.80	0.82	0.81	0.81	0.82	0.82

Tabela 9: Dokładne wartości metryk dla drzewa decyzyjnego C4.5.

Krowalidacja stratyfikowana

Rysunek 10: Wartości metryk dla klasyfikatora Bayesowskiego.

Rysunek 11: Wartości metryk dla drzewa decyzyjnego C4.5.

Klasyfikator	Accuracy	Precision	Recall	F1	Komentarz
Bayes	0.75	0.66	0.60	0.63	Brak dyskretyzacji; K = 6
C4.5	0.75	0.77	0.89	0.82	C3; K = 6

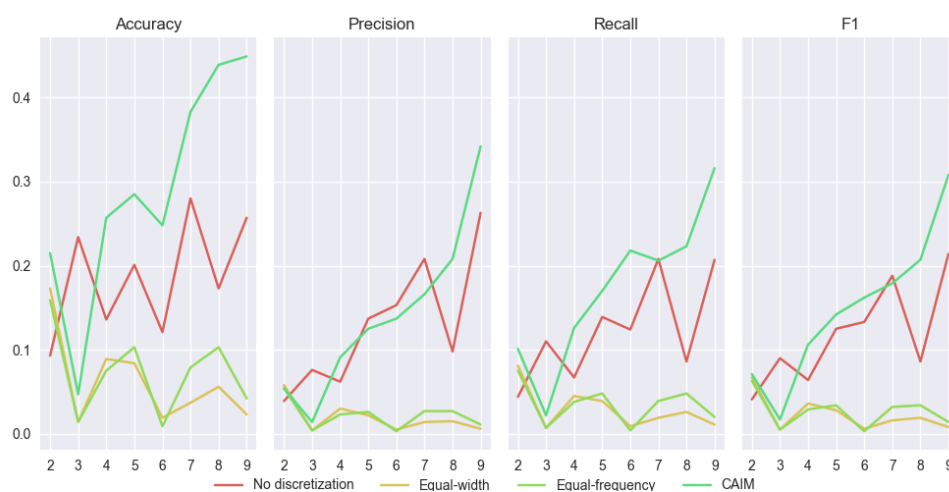
Tabela 10: Najlepsze wyniki dla klas. Bayesowskiego i drzewa C4.5 (względem F1).

		Liczba foldów							
Konfiguracja	Metryka	2	3	4	5	6	7	8	9
C1	Accuracy	0.74	0.72	0.74	0.74	0.74	0.75	0.76	0.74
C1	Precision	0.81	0.79	0.79	0.80	0.81	0.79	0.79	0.81
C1	Recall	0.79	0.79	0.83	0.81	0.79	0.84	0.85	0.79
C1	F1	0.80	0.78	0.81	0.80	0.80	0.81	0.82	0.80
C2	Accuracy	0.73	0.74	0.73	0.71	0.73	0.74	0.74	0.74
C2	Precision	0.76	0.78	0.79	0.72	0.77	0.78	0.78	0.76
C2	Recall	0.85	0.85	0.79	0.91	0.86	0.85	0.83	0.87
C2	F1	0.80	0.81	0.79	0.80	0.81	0.81	0.81	0.81
C3	Accuracy	0.71	0.74	0.74	0.75	0.75	0.75	0.75	0.76
C3	Precision	0.78	0.78	0.78	0.78	0.77	0.78	0.77	0.78
C3	Recall	0.76	0.84	0.85	0.86	0.89	0.86	0.88	0.87
C3	F1	0.77	0.81	0.81	0.82	0.82	0.82	0.82	0.82

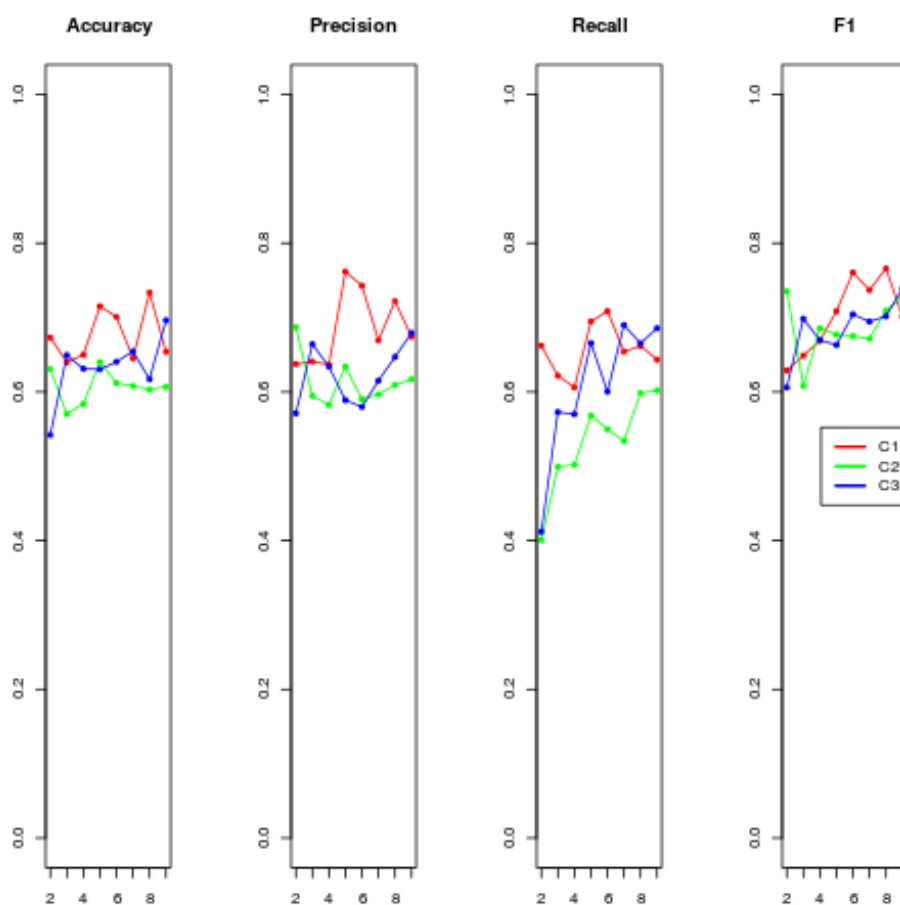
Tabela 11: Dokładne wartości metryk dla drzewa decyzyjnego C4.5.

3.3.2 Zbiór danych – "Glass"

Kroswalidacja zwykła

Rysunek 12: Wartości metryk dla klasyfikatora Bayesowskiego.

Rysunek 13: Wartości metryk dla drzewa decyzyjnego C4.5.

Klasyfikator	Accuracy	Precision	Recall	F1	Komentarz
Bayes	0.44	0.34	0.32	0.31	CAIM; K = 9
C4.5	0.73	0.72	0.66	0.77	C1; K = 8

Tabela 12: Najlepsze wyniki dla klas. Bayesowskiego i drzewa C4.5 (względem F1).

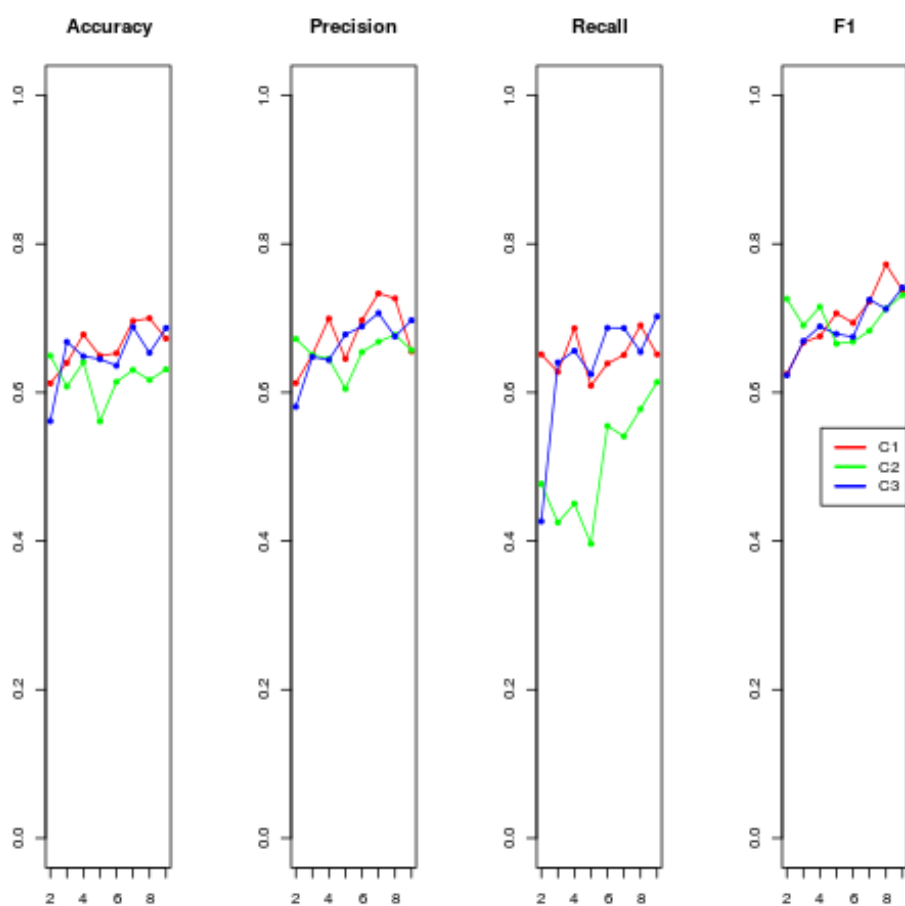
		Liczba foldów							
Konfiguracja	Metryka	2	3	4	5	6	7	8	9
C1	Accuracy	0.67	0.64	0.65	0.72	0.70	0.65	0.73	0.65
C1	Precision	0.64	0.64	0.64	0.76	0.74	0.67	0.72	0.67
C1	Recall	0.66	0.62	0.61	0.69	0.71	0.65	0.66	0.64
C1	F1	0.63	0.65	0.67	0.71	0.76	0.74	0.77	0.70
C2	Accuracy	0.63	0.57	0.58	0.64	0.61	0.61	0.60	0.61
C2	Precision	0.69	0.59	0.58	0.63	0.59	0.60	0.61	0.62
C2	Recall	0.40	0.50	0.50	0.57	0.55	0.53	0.60	0.60
C2	F1	0.74	0.61	0.69	0.68	0.68	0.67	0.71	0.73
C3	Accuracy	0.54	0.65	0.63	0.63	0.64	0.65	0.62	0.70
C3	Precision	0.57	0.66	0.63	0.59	0.58	0.62	0.65	0.68
C3	Recall	0.41	0.57	0.57	0.67	0.60	0.69	0.67	0.69
C3	F1	0.61	0.70	0.67	0.66	0.70	0.69	0.70	0.74

Tabela 13: Dokładne wartości metryk dla drzewa decyzyjnego C4.5.

Krowalidacja stratyfikowana

Rysunek 14: Wartości metryk dla klasyfikatora Bayesowskiego.

Rysunek 15: Wartości metryk dla drzewa decyzyjnego C4.5.

Klasyfikator	Accuracy	Precision	Recall	F1	Komentarz
Bayes	0.67	0.60	0.63	0.61	CAIM; K = 5
C4.5	0.70	0.73	0.69	0.77	C1; K = 8

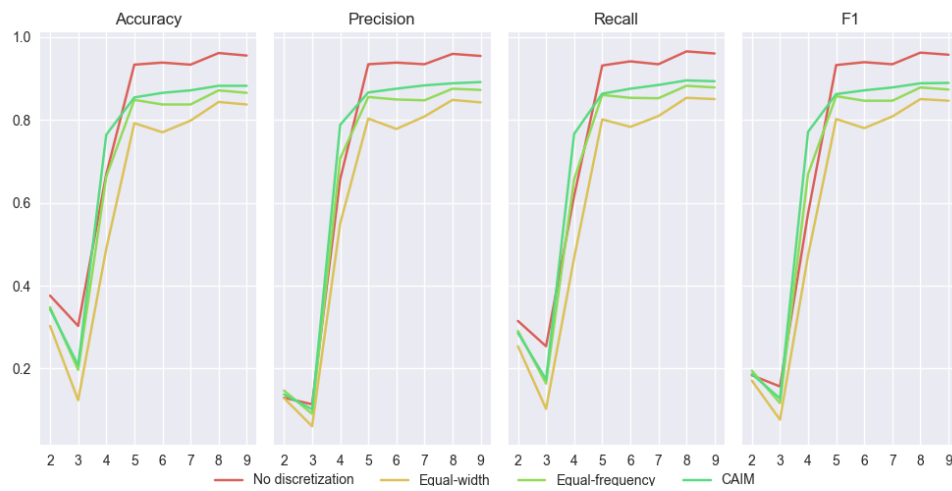
Tabela 14: Najlepsze wyniki dla klas. Bayesowskiego i drzewa C4.5 (względem F1).

		Liczba foldów							
Konfiguracja	Metryka	2	3	4	5	6	7	8	9
C1	Accuracy	0.61	0.64	0.68	0.65	0.65	0.70	0.70	0.67
C1	Precision	0.61	0.65	0.70	0.65	0.70	0.73	0.73	0.66
C1	Recall	0.65	0.63	0.69	0.61	0.64	0.65	0.69	0.65
C1	F1	0.62	0.67	0.68	0.71	0.69	0.72	0.77	0.74
C2	Accuracy	0.65	0.61	0.64	0.56	0.61	0.63	0.62	0.63
C2	Precision	0.67	0.65	0.65	0.60	0.65	0.67	0.68	0.66
C2	Recall	0.48	0.42	0.45	0.40	0.55	0.54	0.58	0.61
C2	F1	0.73	0.69	0.72	0.67	0.67	0.68	0.71	0.73
C3	Accuracy	0.56	0.67	0.65	0.64	0.64	0.69	0.65	0.69
C3	Precision	0.58	0.65	0.64	0.68	0.69	0.71	0.68	0.70
C3	Recall	0.43	0.64	0.66	0.62	0.69	0.69	0.65	0.70
C3	F1	0.62	0.67	0.69	0.68	0.67	0.72	0.71	0.74

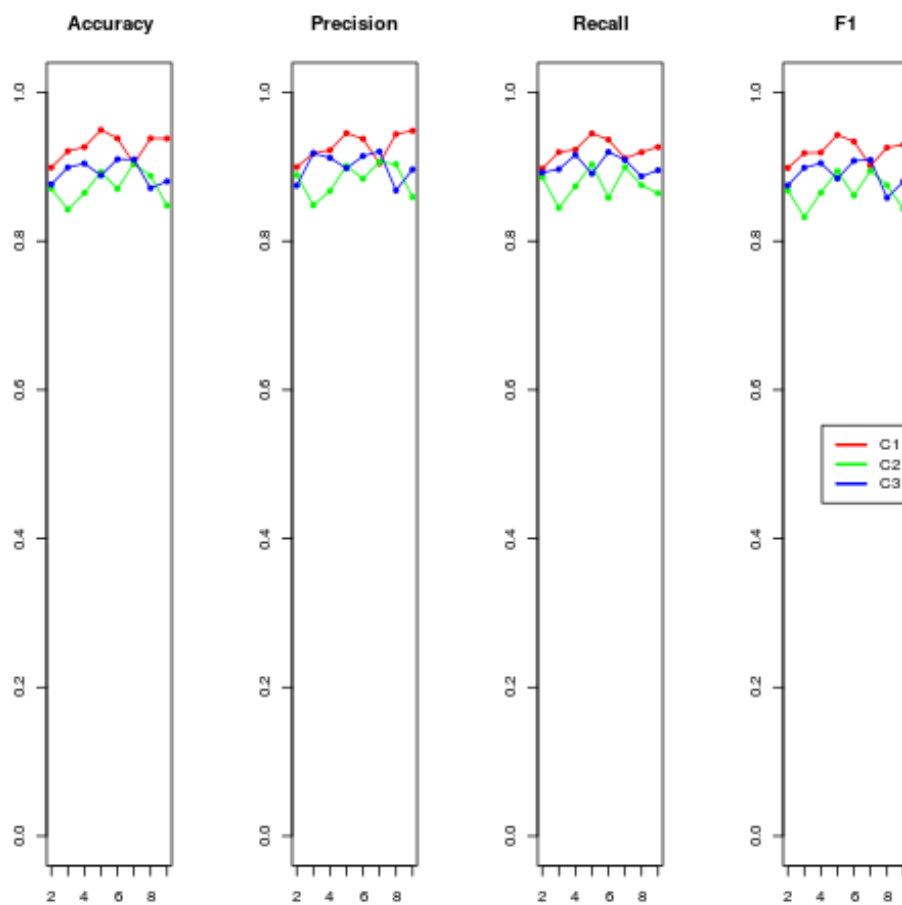
Tabela 15: Dokładne wartości metryk dla drzewa decyzyjnego C4.5.

3.3.3 Zbiór danych – "Wine"

Kroswalidacja zwykła

Rysunek 16: Wartości metryk dla klasyfikatora Bayesowskiego.

Rysunek 17: Wartości metryk dla drzewa decyzyjnego C4.5.

Klasyfikator	Accuracy	Precision	Recall	F1	Komentarz
Bayes	0.96	0.96	0.97	0.96	Brak dyskretyzacji; $K = 8$
C4.5	0.95	0.95	0.94	0.94	C1; $K = 5$

Tabela 16: Najlepsze wyniki dla klas. Bayesowskiego i drzewa C4.5 (względem F1).

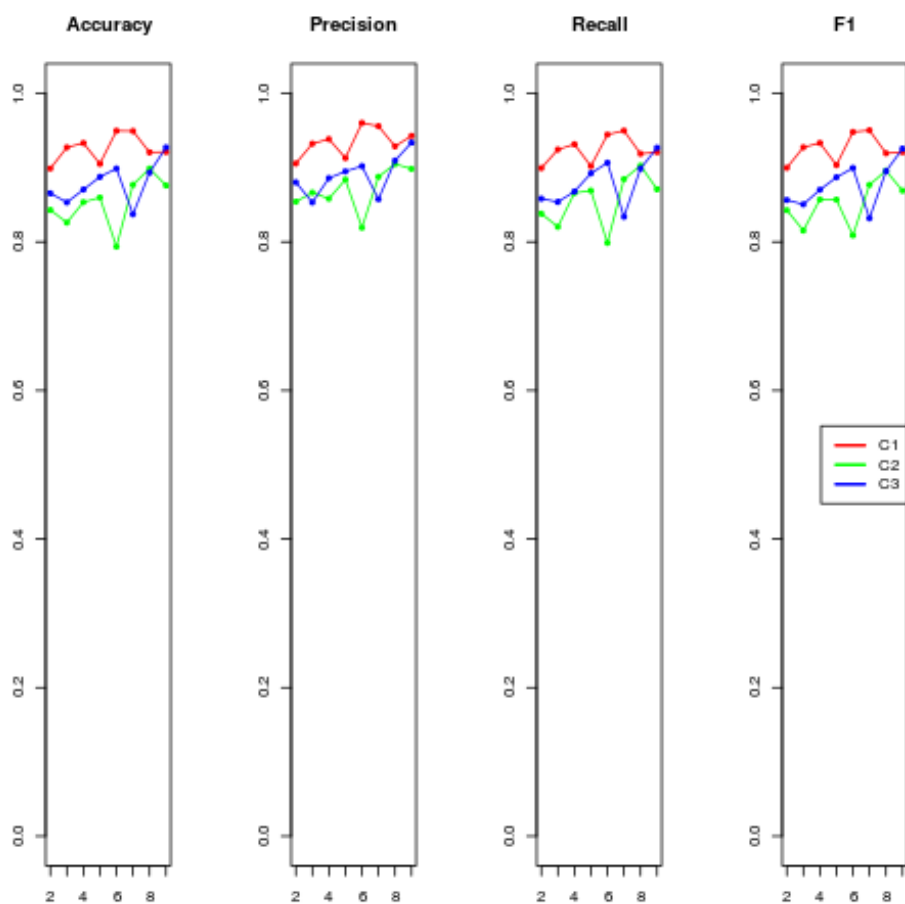
		Liczba foldów							
Konfiguracja	Metryka	2	3	4	5	6	7	8	9
C1	Accuracy	0.90	0.92	0.93	0.95	0.94	0.90	0.94	0.94
C1	Precision	0.90	0.92	0.92	0.95	0.94	0.90	0.94	0.95
C1	Recall	0.90	0.92	0.92	0.94	0.94	0.91	0.92	0.93
C1	F1	0.90	0.92	0.92	0.94	0.93	0.90	0.93	0.93
C2	Accuracy	0.87	0.84	0.86	0.89	0.87	0.90	0.89	0.85
C2	Precision	0.89	0.85	0.87	0.90	0.88	0.91	0.90	0.86
C2	Recall	0.89	0.84	0.87	0.90	0.86	0.90	0.88	0.86
C2	F1	0.87	0.83	0.87	0.89	0.86	0.89	0.88	0.84
C3	Accuracy	0.88	0.90	0.90	0.89	0.91	0.91	0.87	0.88
C3	Precision	0.87	0.92	0.91	0.90	0.91	0.92	0.87	0.90
C3	Recall	0.89	0.90	0.92	0.89	0.92	0.91	0.89	0.90
C3	F1	0.87	0.90	0.90	0.88	0.91	0.91	0.86	0.88

Tabela 17: Dokładne wartości metryk dla drzewa decyzyjnego C4.5.

Kroswalidacja stratyfikowana

Rysunek 18: Wartości metryk dla klasyfikatora Bayesowskiego.

Rysunek 19: Wartości metryk dla drzewa decyzyjnego C4.5.

Klasyfikator	Accuracy	Precision	Recall	F1	Komentarz
Bayes	0.97	0.97	0.97	0.97	Brak dyskretyzacji; $K = 2$
C4.5	0.95	0.96	0.95	0.95	C1; $K = 7$

Tabela 18: Najlepsze wyniki dla klas. Bayesowskiego i drzewa C4.5 (względem F1).

		Liczba foldów							
Konfiguracja	Metryka	2	3	4	5	6	7	8	9
C1	Accuracy	0.90	0.93	0.93	0.91	0.95	0.95	0.92	0.92
C1	Precision	0.91	0.93	0.94	0.91	0.96	0.96	0.93	0.94
C1	Recall	0.90	0.92	0.93	0.90	0.94	0.95	0.92	0.92
C1	F1	0.90	0.93	0.93	0.90	0.95	0.95	0.92	0.92
C2	Accuracy	0.84	0.83	0.85	0.86	0.79	0.88	0.90	0.88
C2	Precision	0.85	0.87	0.86	0.88	0.82	0.89	0.90	0.90
C2	Recall	0.84	0.82	0.87	0.87	0.80	0.88	0.90	0.87
C2	F1	0.84	0.82	0.86	0.86	0.81	0.88	0.90	0.87
C3	Accuracy	0.87	0.85	0.87	0.89	0.90	0.84	0.89	0.93
C3	Precision	0.88	0.85	0.89	0.89	0.90	0.86	0.91	0.93
C3	Recall	0.86	0.85	0.87	0.89	0.91	0.83	0.90	0.93
C3	F1	0.86	0.85	0.87	0.89	0.90	0.83	0.90	0.93

Tabela 19: Dokładne wartości metryk dla drzewa decyzyjnego C4.5.

4 Wnioski

- Drzewa decyzyjne prezentują wyniki uczenia w sposób bardziej przystępny dla człowieka. Można bardzo łatwo prześledzić proces podejmowania decyzji w wygenerowanym drzewie – dla danej instancji należy wybierać odpowiednie gałęzie w zależności od wartości atrybutów instancji oraz warunków określonych w węzłach drzewa.
- Dzięki zastosowaniu różnych metod przycinania drzewa można ograniczyć głębokość drzewa i pozwolić na lepszą generalizację zbioru danych.
- Dla zbioru danych "Diabetes" pozwalało otrzymać stosunkowo lepsze wyniki. Dla krosvalidacji zwykłej: Precision równe 0.76 zamiast 0.66, Recall: 0.90 zamiast 0.6 oraz F1: 0.83 zamiast 0.63, natomiast Accuracy było na takim samym poziomie (dane dla najlepszych wyników obu algorytmów względem miary F1). Zastosowanie krosvalidacji stratyfikowanej na tym zbiorze danych nie spowodowało dużych zmian i wyniki są porównywalne (prawie identyczne jak w przypadku krosvalidacji zwykłej).
- W przypadku zbioru danych "Glass" przy zastosowaniu krosvalidacji zwykłej, zastosowanie algorytmu drzewa C4.5 pozwalało uzyskać znacząco lepsze wyniki – prawie 2 razy lepsze (patrz: Tabela 12). Natomiast przy zastosowaniu krosvalidacji stratyfikowanej różnice nie były tak duże; należy również pamiętać, że w tej sytuacji klasyfikator Bayesowski (z metodą dyskretyzacji CAIM) uzyskał również lepsze wyniki niż dla krosvalidacji zwykłej.
- Dla zbioru danych "Wine" algorytm C4.5 uzyskał nieznacznie gorsze wyniki (patrz: Tabela 16). Należy jednak zauważyć, że oba algorytmy uzyskiwały, dla tego zbioru danych, bardzo dobre osiągi (rzędu 90%).
- Wpływ opcji konfiguracyjnych (parametrów) algorytmu C4.5 jest uzależniony od zbioru danych. Dla zbioru "Diabetes" zróżnicowanie wyników osiągniętych przez algorytm jest dość małe w zależności od paramterów. Największe zróżnicowanie pojawia się w przypadku zbioru "Glass".